

СТАНОВИЩЕ

По кандидатурата на доц. д-р Братой Георгиев Копринаров в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в научно направление 3.9 „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление (Туризм – културен туризъм и глобализация в туризма)“

Член на научното жури:
доц. д-р Румен Христов Янков
Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас

Настоящото становище е възложено в съответствие със Заповед на Ректора РД-159/21.06.2016 г. и решенията от първото заседание на научното жури (Протокол 1/26.07.2016 г.).

1. Данни за конкурса.

Конкурсът за „професор“ е по научно направление 3.9 „Туризм“, научна специалност „Икономика и управление (Туризм – културен туризъм и глобализация в туризма)“ шифър 05.02.18, за нуждите на катедра „ИУТО“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас.

В обявения конкурс за академичната длъжност „професор“ (Държавен вестник, бр. 32/22.04.2016 г.) участва един кандидат – доц. д-р Братой Копринаров. Кандидатът е преподавател в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас и доцент в същата научна област от 2006 г.

2. Данни от професионалната биография на кандидата.

Доц. д-р Братой Копринаров е завършил Стопанска академия (ВФСИ) – Свищов през 1977 г. От същата година той е редовен аспирант във висшето училище. След успешно защитена дисертация, на Братой Копринаров е присъдена научната степен кандидат на икономическите науки (доктор по научна специалност „Политическа икономия (макро- и микроикономика)“. Професионалното развитие на кандидата започва като хоноруван и редовен асистент във ВФСИ, научен сътрудник I ст. и зам. директор в б. Институт за повишаване на квалификацията на кадрите в туризма. През 1990 г. постъпва като главен асистент в Колежа по туризъм – Бургас и е негов директор в

периода 1992-2000 г. и 2008-2011 г. През 2006 г. той получава научното звание „доцент“. Бил е ръководител катедра. От 2011 г. досега доц. д-р Б. Копринаров е Зам. Ректор на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Кандидатът е участник в значими научно-приложни проекти в областта на туризма, културата и университетското управление, като експерт, консултант, автор или ръководител. Приложени са съответните референции. Той е осъществил научни специализации в Русия (Санкт Петербург), Австрия (Виена) и Великобритания (Оксфорд).

Доц. д-р Копринаров е заемал редица административни длъжности в академичната среда и в практиката на туризма – Зам. Директор по НИД в ИПККТО – Бургас, Директор ИМТ – Бургас, Изпълнителен директор на “Слънчев бряг” ЕАД (1994 – 1995 г.), Директор на Колежа по туризъм и „Зам. Ректор“ - „Управление на качеството, кадри и акредитация“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Относно кандидата са постъпили препоръка и писмо за подкрепа от Варненска туристическа камара и Сдружение „Култура и туризъм на българския Североизток“.

Организационните умения и компетенции проличават от разностранните участия на доц. д-р Б. Копринаров в експертни групи по процедури на акредитация и председателството на комисии по разработката на доклади за самооценка. Той е член на Колежния съвет на КТ, на Факултетния съвет на ФОН и на Академичния съвет на Университета.

Кандидатът членува в БАЕСТ–Бургас, участва в работата на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма към МТ и на Съвета по туризъм–Бургас.

3. Общо описание на представените научни трудове.

За участие в конкурса е представена научна продукция, включваща 73 заглавия. По вид те се разпределят така:

- монографии - 3 (общо над 500 стр.);
- научни студии, статии и доклади - 60 (над 520 стр.);
- учебници и учебни помагала – 5 (над 350 стр.);
- текстова част в три научно-приложни разработки (130 стр.);
- други публикации (научно-популярни).

Петнадесет от статиите и докладите са изнесени и публикувани в чужбина. Една от монографиите и четири от учебниците са в съавторство. За публикациите в съавторство са приложени разделителни протоколи.

Тематично публикациите съответстват на направлението на конкурса. Броят, съдържанието, обемът и представителността на изданията в които са публикувани, напълно удовлетворяват изискванията в тази насока, залегнали в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас.

Доц. д-р Б. Копринаров е редовен участник и организатор на научни конференции в Университета, както и в тематични форуми посветени на туризма.

Справката показва участие в два активни научноизследователски проекта на Университета (2016 г.).

4. Научни приноси.

Основните научни интереси на кандидата са в насоките културен туризъм, глобализация и туризъм, съвременни видове туризъм и устойчиво развитие на туризма.

Напълно приемам формулираните от кандидата приноси в приложената „Справка на научните и научно-приложните приноси“. На първо място е безспорният принос в научно-теоретично отношение. Той се разкрива в монографичните изследвания „Културен туризъм“ и „Съединяването на света. Прото-туризмът като прото-глобализация“, както и в част от статиите.

Представени са авторските виждания за същността, спецификата и систематизацията на културния туризъм в контекста на взаимовръзките „култура-туризъм“. Анализирано е развитието на културния туризъм в България. Разработен и представен е теоретичен модел за управление на културния туризъм (публикации по списъка - 1.1, 8.4, 20.16, 20.17, 29.25, 42.8, 55.21, 67.5 и др.).

Към теоретичните приноси в туризма се отнася изследването на развитието и формираните взаимовръзки между международния туризъм и други обществени сфери. Той се разглежда като специфичен аспект на глобализацията. Аргументирано е доразвита тезата за въздействието на глобализационните процеси в икономиката и културата върху туризма. Научният анализ включва т.нар. „инфраструктурно ниво“, т.е. предпоставките и условията за туристическа дейност, и като второ ниво – промените в стила на живот като аргумент в „мета-мотивацията“ на туристите.

Разкрити са характеристиките на сложни и нееднозначни взаимовръзки със съществено значение в туризма: глобализация и етничност, глобализация и културна идентичност, и др.

Особен научен интерес предизвиква историко-хронологичния подход при което се формулират понятията „прото-глобализация“ и „прото-туризъм“ като предистория на същностните съвременни процеси. В изследванията на кандидата се оформя теоретична рамка на изследване на динамиката в мотивацията на туристите (2.2., 4.1, 10.6, 22.18, 27.23, 46.12 и др.).

Към научните приноси на доц. д-р Б. Копринаров се отнасят също достиженията в анализа на състоянието и тенденциите в развитието на съвременните видове туризъм. Развити са вижданията за видовете и формите на тяхната проява (11.7, 38.4, 45.11 и др.).

Специално внимание в научните изследвания на кандидата се отделя на проблема за устойчивото развитие и неговите проекции върху перспективите на туризма (12.8, 25.21, 52.18 и др.).

Научно-приложно значение имат разработките върху проблемите на иновациите и конкурентоспособността на туризма в България, тенденциите в глобалния туризъм и техните ефекти върху българския туризъм, състоянието и потенциала на културния туризъм в България и др. (1.1., 9,5, 13.9, 36.2, 41.7, 49.15, 54.20 и др.).

Приносно значение имат също работите върху съвременните аспекти на културните връзки България - Украйна и тяхното въздействие върху развитието на сътрудничеството в туризма. Акцентира се на значението на културно-историческия туризъм и нарасналото значение на туристическия обмен (17.13, 19.15).

Към учебно-методическите приноси се отнасят учебниците за студенти в професионално направление „Туризъм“ – Въведение в туризма, Хотелиерство и ресторантьорство, Алтернативни видове туризъм, Туроператорска, агентска и транспортна дейност и Културно-историческо наследство и туризъм. Работата върху учебниците отразява дългогодишния преподавателски и методически опит на доц. д-р Б. Копринаров в сферата на висшето образование.

Представен е списък с цитирания на кандидата в научни публикации на други автори (Справка за влиятелност), който включва 76 забелязани цитирания, вкл., в публикации на чужди изследователи. Те доказват научната разпознаваемост и авторитет на автора.

С оглед на гореизложеното давам висока оценка на научната, научно-приложната и приложната дейност на кандидата. Приносите са изцяло оригинално дело в творческото му развитие. Представените изследвания засягат значими и актуални теми в развитието на туризма в света и в България. Те имат теоретично, емпирично-познавателно, научно-приложно и образователно значение.

5. Преподавателска работа на кандидата.

Доц. д-р Б. Копринаров осъществява интензивна преподавателска дейност. Средната годишна аудиторна натовареност в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас за последните 10 години е над 600 часа.

Той е титуляр на няколко дисциплини в бакалавърската и магистърската степен на професионално направление 3.9 „Туризм“: „Микроикономика“; „Макроикономика“; „ТАТД“, „Насърчаване на продажбите в туризма“; Туристически борси и панаири“ „Устойчиво развитие в туризма“ и др.

За преподавателския авторитет говори и факта, че доц. д-р Копринаров чете лекционни курсове пред студенти от професионалното направление в още други висши училища в страната – Великотърновски университет, Шуменски университет и колежи в София, Сливен и Албена.

Само за периода след хабилизацията кандидатът е ръковолил над 250 дипломанти. Научен ръководител е на един успешно защитил докторант.

Доц. Б. Копринаров е активен участник в създаването и развитието на материалната база за обучение в Колежа по туризм към Университета.

Кандидатът активно участва в разработване на учебни планове и програми в Колежа по туризм и ФОН на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Доц. д-р Б. Копринаров – самостоятелно и в съавторство е разработил 5 учебника за студенти, които покриват базови дисциплини в професионалното направление.

6. Заключение.

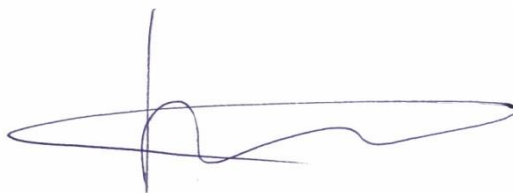
От горепосоченото следва, че кандидатът покрива напълно научните критерии за заемане на академична длъжност „професор“. Запознаването с научните трудове убеждава, че те отговарят не само на количествените, но и на качествените критерии в научното творчество – оригиналност, обективност, новаторство, значимост, научен стил, коректност и др.

Представените в конкурса документи отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ) и вярно отразяват работата на доц. д-р Б. Копринаров като учен и преподавател.

Предоставената справка показва, че са изпълнени задължителните минимални изисквания за научна, научно-приложна и учебна дейност за заемане на академичната длъжност „професор“ съгласно Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет “Проф. д-р Асен Златаров”- Бургас.

Посочените нормативни съответствия и научните приноси на кандидата ми дават основание да гласувам убедено положително (ДА) относно избора на доц. д-р Братой Георгиев Копринаров на академичната длъжност „Професор” в Професионално направление 3.9. – Туризм, Научна специалност „Икономика и управление (Туризм – Културен туризм и глобализация в туризма)”.

19 август 2016 г.
Гр. Бургас

Подпис: .....
(доц. д-р Румен Янков)